

MARIE JULIA BOLLANSÉE THE ANGELIC CONVERSATION

vernissage op zondag 28 april 2024 van 14 tot 19 u.

BLACK BOX performance op zondag 12 mei 2024 om 15 u.

GALERIE
VRIJDAG

de tentoonstelling loopt van 28 april tot 30 juni 2024
donderdag en vrijdag 14 - 17.30 u. zaterdag 14 - 18 u.
Emiel Banningstraat 38, 2000 Antwerpen
www.galerievrijdag.be www.mariejuliabollansee.be

Het oeuvre van Marie Julia Bollansée (°1960, Pulderbos, België) is als een stroom van sculpturen, performances, ruimtelijke installaties, video's, foto's en publicaties die uitdrukking geven aan de kracht van het leven. De essentie van haar praktijk ligt in het zoeken van precieze, esthetische vormen voor de werkelijkheid die in het onderbewustzijn verscholen ligt. Beeldhouwkunst speelt hierin een aanzienlijke rol maar ook de rituele aanwezigheid van de kunstenaar die als een medium informatie overdraagt.

De installaties en performances van Marie Julia Bollansée bevatten diverse elementen. Zij maakt combinaties met onder meer haar lichaam, pigment, gebruiksvoorwerpen, materialen met een persoonlijke of symbolische betekenis, vondsten uit de natuur, kostuums, geprojecteerde beelden en omgevingsgeluid. Haar talrijke reizen en residenties ziet ze als een vorm van research die haar helpen nieuwe ideeën te ontwikkelen en materialen te ontdekken. Zo ontleent ze elementen van mythes, films, literatuur en gedichten uit Indië, IJsland, Japan, Engeland, Italië of haar eigen dorp om ze vervolgens, met de attributen, te verwerken tot nieuw werk dat ook urgente, hedendaagse thema's aanraakt.

Opmerkelijk hier is de terugkerende aanwezigheid van de blauwe dekzeilen in de door Bollansée gedefinieerde kleur 'Tarpaulin blue'. Ze vielen de kunstenaar voor het eerst op bij een residentie in Mumbai en bleven haar sindsdien achtervolgen. Als primair hulpmiddel en schuilplaats symboliseren ze voor haar tegelijk de kwetsbaarheid en de zelfredzaamheid van de mens.

Marie Julia Bollansée (°1960, Pulderbos, België) woont en werkt in Malle. Zij studeerde beeldhouwkunst en is actief als performance- en multimedia-kunstenaar. Haar werk was de afgelopen 20 jaar te zien in talrijke galerie- en museumtentoonstellingen in België, Nederland, Frankrijk, Japan en Duitsland. Recent onder meer in 'Biennale of Women in Art', Espace Vanderborght, Brussel (2024), Koga City Museum of History, Japan (2023), S.M.A.K. Gent (2021), Het Atelier Brugge (2021), Galerie Vrijdag, Antwerpen (2020) AIR 3331-3331 Arts Chiyoda, Tokio, Japan (2019), S.M.A.K., Gent (2019), Eva Steynen. Deviation(s), Antwerpen (2018) 'Kathmandu Triennale', Kathmandu, Nepal (2017) en MuHKA, Antwerpen (2016).

Ann Hoste, curator S.M.A.K.

THE ANGELIC CONVERSATION

In de tuinkamer is de film te zien die het titelwerk voor deze tentoonstelling is. THE ANGELIC CONVERSATION heb ik opgenomen in onze tuin. De bomen en mijn sculpturen zijn de personages.

De film heeft de naam van Derek Jarmans film uit 1985. Een eerbetoon aan de kunstenaar. In Derek Jarmans 'The Angelic Conversation' zijn trage schokkende (super 8) beelden van mensen die elkaar aanraken en naar elkaar verlangen verweven met liefdes-sonnetten van Shakespeare, de stem van Judi Dench en muziek van Coil.

In de zomer van 2023 toen ik deze beelden en de film gemaakt heb, was Derek Jarman mijn metgezel, hoewel hij ondertussen reeds 30 jaar overleden is. Ik was al heel lang in zijn werk geïnteresseerd, maar vorige zomer heb ik me er echt in verdiept, in de avonden na een dag boetsen in het atelier. Ik kende vooral zijn films 'Sebastiane', 'Caravaggio', 'Blue' en 'The Garden', maar deze zomer heb ik ook al zijn boeken gelezen en zijn schilderijen gezien. En ik ging op reis naar Dungeness op de kust in Zuid Engeland, om Prospect Cottage en the Garden die Derek Jarman daar creëerde in de laatste jaren van zijn leven te bezoeken.

De tuin, waar de bomen staan: een denkplaats, een meditatieruimte en een tussenzone.

De bomen verhuizen niet, ze groeien waar ze geplant of opgeschoten zijn.

Voor ieder kind dat hier geboren werd hebben we een boom geplant in de tuin.

Ik ga door de tuin naar het atelier waar ik mijn beelden boetseer in klei. Ik boetseer de kinderen, hun geliefden, hun vrienden en hun overleden voorouders.

De sculpturen worden een gesprek met engelen.

De bomen boetseer ik eromheen als een mantel.

De sculpturen krijgen de namen van de bomen die hen omhullen:

Birch, Oak, Red Beech, Maple, Walnut tree, Yew tree, Lime tree, Chestnut, Elder, Hazel, Hawthorn, Lilacs, Birch grove.

THE ANGELIC CONVERSATION
 Marie Julia Bollansée © 2023
 15 sculptures:
 pièces uniques
 stoneware

1. BIRCH
 H.59, D.11, W.21 cm

2. OAK, J&M
 H.61, D.17, W.20 cm

3. RED BEECH
 H.60,5, D.15,5, W.23,5 cm

4. OAK, J&J
 H.63, D.14,5, W.24 cm

5. MAPLE
 H.66,5, D.23, W.23,5 cm

6. WALNUT TREE
H.67,5, D.14, W.30 cm

9. CHESTNUT
H.66, D.21, W.25 cm

7. YEW TREE
H.69, D.23, W.240 cm

10. ELDER
H.65, D.18, W.25 cm

8. LIME TREE, A&A
H.67, D.14,5, W.25 cm

11. HAZEL
H.67,5, D.17, W.37 cm

12. HAWTHORN
H.66,5, D.18, W.24 cm

15. LIME TREE, A
H.58, D.15, W.15 cm

13. LILACS
H.65, D.18,5, W.22 cm

14. BIRCH GROVE
H.66, D.18, W.27 cm

PERFORMANCES TO THE ABSENT AUDIENCE

In de middelste kamer wordt een selectie uit mijn 'Performances to the Absent Audience' getoond.

Bij een klassieke performance moet het publiek aanwezig zijn, en ze gebeurt op een bepaalde plaats en op een bepaald moment in de tijd. Daarna is ze voorbij en bestaat enkel in herinnering van het publiek en door documentatie. Met mijn 'Performances to the Absent Audience' doorbreek ik deze geijkte code. Tijd en plaats worden relatief.

Ik maak deze performances alléén in mijn studio en deel ze met 'the Absent Audience' via het internet. Ze kunnen overal op de wereld gebeuren op eender welk tijdstip, via de internetverbinding op het scherm van de toeschouwer.

Als je deel wilt uitmaken van 'the Absent Audience', stuur dan een e-mail naar marie@mariejuliabollanssee.be

De sculptuur die ontstaat door de performance is dikwijls de aanleiding om nadien ook een foto te maken.

1. OAK

1'25"

2021

met de kruin van een steeneik

Foto, lambdaprint tussen plexi, 60x40 cm

De jonge steeneik gedijt goed in manisch hete zomers. Maar deze winter is hij ingestort toen een dikke laag sneeuw op zijn groenblijvende kroon zijn dunne stam brak. Mijn vriend Arthur, die ook bevriend is met de bomen, zegt dat alles goed komt. 'In de lente zit de stam vol met nieuwe jonge, krachtige scheuten.'

2. SILK

0'57"

2024

met zijde-flos uit Yuki, Japan, het ruwe materiaal waaruit zijdedraad gesponnen wordt.

poncho in schapenwol, gebreid door Mit Hendrickx, mijn moeder dank aan Masae Suzuki, voor de trip naar Yuki

Foto ©Pablo Bollansée, lambdaprint tussen plexi, 60x40 cm

Mount Fuji, de heilige berg, waakt over het oude en rijke eiland van de rijzende zon. Terwijl Japan tegenwoordig snel 'ver-amerikaniseert' wordt in sommige afgelegen dorpen het vakmanschap van zijde spinnen en weven nog steeds van generatie op generatie doorgegeven. Masae en haar vrienden namen me mee naar Yuki, waar we een presentatie bijwoonden over 'Yuki-tsumugi', zijdeproductie, die daar voortleeft. Zijde-flos wordt met de hand gesponnen tot draad, dan geveerd en geweven op oude weefgetouwen tot een kostbare stof. Ik ontmoette prachtige Japanse dames in Yuki, die fier hun traditionele zijden kimono dragen. Maar ik wilde liever de ambachtslieden ontmoeten die dag in dag uit zwijgend werken om deze koninklijke zijden kimono's te maken. Het handwerk van deze onzichtbare mensen is een spirituele daad, een gebed, een dienst aan de mensheid, waarbij de handeling belangrijker is dan het resultaat. Aan hen draag ik deze performance op.

3. BIRCH

1'26"

2021

met de schors van een dode berk

Foto, lambdaprint, coated, op aluminium 40x60 cm

4. TARPAULIN

1'17"

2015

met wassen offerbeeldjes uit Mount Mary kerk in Mumbai, India en blauwe tarpaulin

(de foto, lambdaprint tussen plexi, 115x80 cm is opgenomen in de collectie van Universiteit Antwerpen)

Ik beschouw de blauwe tarpaulin als de landmark van Mumbai. Tarpaulins, de universele noodoplossing, worden voor alles gebruikt in deze stad: Om op te slapen, onder te leven, grondstoffen te beschermen, goederen te vervoeren, monsoon-shelters te bouwen....En ja, India is de grootste producent van tarpaulins.

Op mijn omzwervingen door de stad, kwam ik langs de Mount Mary kerk in Bandra. Daar heb ik de wassen offerpopjes gekocht van een dame die iedere dag haar kraampje beneden aan de trappen naar Mount Mary stalt.

De mensen die naar de kerk klimmen kopen een wassen beeldje en offeren het aan de Heilige Moeder Maria, om hun gebeden kracht bij te zetten.

5. KUSUNOKI

1'49"

2020

met takken en bladeren van de kamferboom die in de voortuin van AIR 3331/ 3331 ARTS CHIYODA, Akihabara, in Tokyo groeit en blauwe tarpaulin

Toen ik in Tokyo aankwam en mijn weg naar AIR 3331/ 3331 Arts Chiyoda residentie in Akihabara gevonden had, was de eerste die ik tegenkwam een grote oude boom. Ik groette de boom: 'Konichiwa', passeerde onder haar kruin en beklom dan de trappen naar de ingang. Haar Japanse naam is Kusunoki, dat vertelde Kaori SASAKI mij in de residentie. Het was oktober 2019, het was mijn eerste reis naar Japan, en voor de eerste keer in mijn leven kwam ik in een tyfoon terecht, 'Hagibis 19'. De Kusunoki bleef stevig staan in de tyfoon. De dag nadien raapte ik deze tak en de bladeren op die 'Hagibis 19' had afgeblazen. Ik moest de tak in stukken snijden om hem in mijn bagage te krijgen.

De Kusunoki, of kamferboom, is een goede oude vriendin. Ze levert van oudsher de kamferzalf die eczema en jeukende huid kan genezen. En ze houdt motten en ander ongedierte uit de klerkast.

6. BLUE RAIN

1'33"

2021

met zeven bladeren van een onbekende boom in Aokigahara Forest, takken van de Wisteria

Tarpaulin blue bodypaint en ijzeren frame

Foto, lambdaprint tussen plexi, 60x40 cm

Ik vond de zeven bladeren in Aokigahara Jukai, het woud aan de voet van de berg Fuji in Japan. En thuis in de tuin snoeide ik de slingerende takken die de kersenboom wurgen uit de Blauwe Regen.

Wisteria wordt in het land van herkomst, Japan, 'Fuji' genoemd en in het Nederlands 'Blauwe Regen'.

7. PROSPECT

1'41"

2024

met heksensteen (hagstone, vuursteen met gat erin) van het strand van

Brighton UK en droge vlierstokjes die ik heb opgeraapt in de tuin van Derek Jarman's Prospect Cottage in Dungeness UK

blauwe tarpaulin uit India

Alice Fox, dank u om mijn medereiziger te zijn op de pelgrimstocht naar Prospect Cottage

Foto©Pablo Bollansée, lambdaprint tussen plexi, 60x40 cm

Vele goede en beschermende magische eigenschappen worden toegeschreven aan de 'hagstone', heksensteen.

Zo ook aan de vlierstruik, die liefst dicht bij het huis van de mensen groeit.

8. WAVES

0'51"

2018

met twee kinkhoorns en de oceaan

9. WITCH HAZEL

1'10"

2019

met takken van onze dode toverhazelaar

Foto: lambdaprint tussen plexi, 60x40cm

De toverhazelaar ging dood samen met de treurwilg, na de grote droogte, de hittegolven en het wegpompen van het grondwater door de straatwerkers bij de aanleg van een nieuwe verkaveling.

10. FUJI

1'30"

2021

met boomschors uit het Aokigahara Woud

ijzeren frame, blauwe tarpaulin

Foto, lambdaprint tussen plexi 60x43,5 cm

Op de dag dat we in de omgeving van de Fuji vertoefden, was de berg onzichtbaar in wolken en mist, maar hij was toch tastbaar aanwezig. Sayuri en ik maakten een wandeling in Aokigahara Jukai, het immense woud aan zijn voet. De herfst was juist begonnen en het woud herademde na de tyfoon Hagibis 19. Ik nam deze stukjes schors van een ontwortelde boom mee naar huis.

De beleving van de berg Fuji is een onontbeerlijk deel van de opvoeding van Japanse kinderen. De ouders geloven dat de zegening van de heilige berg Fuji noodzakelijk is voor een vruchtbaar leven en toekomst.

Deze winter hebben de waarnemingen van de bewoners rond de berg Fuji het (Japanse) nieuws gehaald. De winterse witte sneeuwkap op de top van de Fuji is dit jaar anders dan anders; er is veel minder sneeuw en aan een kant van de berg glijdt hij naar beneden. De mensen vragen zich af wat hier de oorzaak van is... Komt dit door de atmosferische opwarming? Of ontwaakt de slapende vulkaan na meer dan 300 jaar?

11. CANDLES

0'53"

2018

met kaarsjes van Mount Mary Kerk in Bandra in Mumbai en kaarsjes van het Heilig Graf in Jeruzalem, waarvoor dank aan Inge Braeckman

12. GINGERBREAD

1'23

2019

met een ijzersteen uit de Demervallei in Aarschot, België, dank aan Lieve De Bruyn
peperkoeken noppen en een kaars uit Scherpenheuvel, dank aan mijn moeder

Lang geleden verbleef de miraculeuze Madonna van Scherpenheuvel in een grote eik. Nadien, wanneer er vele aanbidders op bedevaart kwamen, werd de Madonna in een kerk gehuisvest. Deze basiliek voor Onze Lieve Vrouw werd gebouwd op een fundament van ijzerstenen uit de plaatselijke groeven. De poreuze ijzerstenen hebben een roestige okerkleur.

In de basiliek worden duizenden kaarsen aangestoken die de gebeden en smeekbeden vergezellen. Nadat ze hun rituelen in de kerk volbracht hebben, kopen vele pelgrims de peperkoeken noppen aan de kraampjes van de handelaars; deze typische koekjes hebben dezelfde okerkleur als de stenen in de benedenmuren van de basiliek. Alsof ze stukjes van het peperkoeken sprookjeskasteel van Onze Lieve Vrouw kunnen plukken.

14. MENHIR

1'03"

2021

met steen uit de tuin van Masae en Setsu SUZUKI in Yachiyo, Japan en as van een houtvuur in onze tuin te Westmalle, België
blauwe tarpaulin

Foto, lambda print, coated, op aluminium, 40x60 cm

15. TABI

1'41"

2021

met witte katoenen tabi in blauwe papieren zak van 'Okano' Tokyo kei uit Tokyo, blauwe tarpaulin uit Mumbai India, ijzer+glas frame

Kuierde door het Ginza district in Tokyo, bracht een bezoek aan het oude huis van Shiseido, wandelde binnen in Ginza Six shopping center.... In Maison Margiela merkte ik dat Martin Margiela's tabi-boots nu ook beschikbaar zijn voor mannen nadat ze meer dan 25 jaar enkel voor vrouwen gemaakt werden. Daar werd ik heel blij van! Een beetje verder kocht ik dit paar witte traditionele Japanse tabi, de blueprint voor Margiela's tabi, in 'Okano' store, meesters in kimono-vervaardiging sinds 1897.

Wandelde terug van het 'blue sheet homeless camp' vlakbij Yoyogi Park en kwam deze zachte, ronde kei tegen op weg naar mijn studio in Akihabara.

16. INK

1'35"

2019

met zeven telefoonboeken

De telefoonboeken werden gebruikt bij het drukken van etsen. De overvloedige inkt op de etsplaten werd afgewreven op de bladen van de boeken. In die boeken kon men de nummers van de vaste telefoonlijn van alle mensen in België vinden. Ik denk niet dat zulke telefoonboeken vandaag nog gedrukt worden.

17. NAMASTE

0'43"

2018

met een zilveren zegenkruis uit de Heilige Maagd Maria-Kerk, op de Entoto berg in Addis Ababa, Ethiopie en een gouden swastika uit de Monkey Temple in Kathmandu, Nepal
Foto, lambda print tussen plexi 40x60

AOKIGAHARA

In de voorkamer links zijn foto's uit Aokigahara Forest in Japan te zien. Aan de voet van de berg Fuji zijn vijf meren en een gigantisch woud dat vele namen heeft: de Bomenzee, Jukai, Aokigahara Woud en sommigen noemen het 'Zelfmoordbos'.

Ik ben naar het Aokigahara Woud gegaan, gedreven door een verlangen. Ik wist zeker dat ik er naartoe moest gaan. Want er wachtte een kunstwerk op mij dat gemaakt wilde worden.

In de film wordt het verhaal verteld van de tocht die ik samen met Sayuri FUJII ondernam naar het Zelfmoordbos.

De beelden heb ik opgenomen op weg ernaartoe, in de auto. De soundscape is opgenomen in het Aokigahara Forest, de geluiden (of beter de stilte) van het woud en onze voetstappen.

AOKIGAHARA

Marie Julia Bollansee © 2020

dank aan Sayuri FUJII

AIR3331_3331Arts Chiyoda, Tokyo

6 foto's, tarpaulin bundels @ Aokigahara Jukai,

H56,6 x B85,45, lambdaprint tussen plexi

video

beeld, tekst, geluid, montage, Marie Julia Bollansée

AOKIGAHARA, installatie in S.M.A.K. Gent (BE)
in 'GEOLOGY' Marie Julia Bollansée, 2021
foto ©Dirk Pauwels

Sayuri wil me graag me de schoonheid van Japan buiten Tokio laten zien. Ze is nogal verbaasd dat ik een tocht wil maken naar het Aokigahara-woud. Sayuri: 'En wat denk je van Kyoto? De bullet train er naartoe is al een belevenis op zich!'

Ik kan mijn verlangen om naar Aokigahara te reizen echt niet uitleggen. Eigenlijk weet ik niet waarom. Ik weet alleen dat ik erheen moet. Het bos roept me. Er wacht een kunstwerk op mij, dat gemaakt wil worden. Dus organiseren we onze reis.

We huren een auto, een elegante zwarte elektrische Toyota. We zijn van plan om vroeg in de ochtend te vertrekken.

Onze reis begint met een oponthoud wanneer een verstrooide bestuurder ons aan de rechtervoorkant ramt. Het kost ons wat tijd om de schade te herstellen met blauwe duct tape, en dan vertrekken we eindelijk uit Tokio.

'Ben je ooit bij de berg Fuji geweest?' vraag ik aan Sayuri die aan het rijden is. 'In mijn kindertijd ben ik er geweest, op een schoolreisje.'

antwoordt Sayuri 'Ik moet toen 9 jaar zijn geweest. Ik weet nog dat we uit ons hoofd moesten leren: Mina na ro u, 3776 meter hoog is de berg Fuji.

Vanuit ons basiskamp bij één van de vijf meren maakten we wandelingen aan de voet van de vulkaan. Het was een onmisbaar onderdeel van onze opvoeding. Onze ouders geloofden dat hun kinderen de zegen van de Heilige Berg nodig hadden voor een voorspoedig toekomstig leven. Maar we wandelden niet in Aokigahara, het Zelfmoordbos.'

Tyfoon nr.19 'Hagibis' heeft alles veranderd. De nazomerhitte is verdwenen. De berg Fuji ligt voor ons verborgen in wolken en nevels. Maar we voelen duidelijk dat we dichterbij komen.

De bewaker van de Aokigahara Jukai geeft ons een wandelkaart en waarschuwt ons nooit van het pad af te gaan, anders zullen we verdwalen. We volgen het spoor en de voetstappen van mensen die ons voorgingen. De razende tyfoon heeft bomen ontworteld en de paden modderig en glad gemaakt.

We betreden de groene chemie van de Jukai. Het levendige fluorescerende mos overwoekert alles, vibrerend, ademend. Het bos groeit op de versteende lava van de Fuji vulkaan. De wortels kunnen zich niet diep in de aarde graven. Bomen hechten zich aan de zwarte lava-rotsen, hun wortels kruipen alle kanten op. De bomen staan niet stabiel. Ze leunen op elkaar. Als één boom omvalt, groeit een andere er snel met zijn wortels overheen.

We lopen tussen de aders van de aarde. Dit bos is een pulserend supervitaal systeem. De zuurstof maakt ons duizelig. We stappen verder en spreken niet veel. Sayuri leest de kaart en dubbelcheckt op google maps.

Woud, spreek alstublieft tegen mij.

Wilt u me niet geven waarvoor ik naar hier ben gekomen.....?

'Sayuri: 'Het wordt al snel donker, zullen we een kortere weg nemen?'

Ik: 'Ik volg eigenlijk liever het pad waarop we nu zijn.'

In het laatste licht van de dag haal ik een blauw zeil uit mijn rugzak, rol het op tot een bundel en leg het voorzichtig neer tussen de bemoste aders van de aarde... zet dan mijn statief op en druk af.

Sayuri: 'Is het OK?'

Ik: 'Ja, nu kunnen we gaan.'

Als we weggaan zeg ik in stilte 'Dankuwel' aan de Jukai.

De zwarte Toyota met zijn blauwe gebroken neus wacht geduldig tot we terugkomen na uren....

We rijden langs het Saiko-meer over de snelweg door de duisternis terug naar Tokio, waar we warme saké drinken in een bar in Shinjuku.

'Heb jij 'The Ballad of Narayama' gezien?'

'Ja, beide films, eerst die van Kinoshita en daarna ook die van Imamura.'

BLACK BOX

In de voorkamer rechts is de installatie BLACK BOX opgesteld. Op 12 mei creëer ik daarin een nieuwe performance. De zwarte vierkanten zijn een samenwerking met mijn moeder, we hebben ze samen gebreid. Ik heb de wol van zwarte schapen gesponnen tot draad en samen hebben we de vierkanten ermee gebreid, in de lange winter toen Corona ons isoleerde en ook dicht bij elkaar bracht. Van dezelfde zwarte schapenwol heb ik een hoekig viltten kostuum gemaakt. Een mantel, een sculptuur, met referenties naar Pasolini, naar Savonarola, naar een kloosternon of -monnik. In de black box, de zwarte doos, worden de gegevens bewaard van een vlucht, een leven, een tijdperk, ... De gegevens in het werk zullen uitgelezen worden wanneer de performance gebeurt.

BLACK BOX

performance op 12 mei 2024, om 15u
met

49 vierkanten, 50 x 50cm, breiwerk, schapenwol

kostuum, vilt, schapenwol

blauwe tarpaulin 300 x 300 cm

Marie Julia Bollansée, concept, kostuum, performance

Mit Hendrickx, breiwerk

Cynthia Vertessen, camera

Mit Hendrickx, mijn moeder, bij de 'black box'
foto Marie Julia Bollansée © 2022

Dank aan
Elke Van Steenbergen en Eric Bodénan, de ondernemers en bezielers
van Galerie Vrijdag,
galerie voor vrije hedendaagse kunst.

www.galerievrijdag.be
Emile Banningstraat 38
2000 Antwerpen
tel: 0032 (0)3 248 74 95
mobile: 0032 (0)469 19 26 04
e.v.steenbergen@hotmail.com

www.mariejuliabollansee.be
marie@mariejuliabollansee.be